

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАФТИ І ГАЗУ

Кафедра філології та перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Звт Директор інституту гуманітарної
підготовки та державного управління

Д.І. Дзвінчук
(підпис) (ініціали, прізвище)
« / » _____ 2018 р

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СВІТ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (НІМЕЦЬКА): ПОРІВНЯЛЬНА
ТИПОЛОГІЯ ГЕРМАНСЬКИХ МОВ**

_____ (назва навчальної дисципліни)

Спеціальність _____ 035 філологія _____
(шифр і назва спеціальності)
гуманітарної підготовки та державного управління

Інститут _____
(назва інституту)

Івано-Франківськ
2018 - 2019 навчальний рік

**ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАФТИ І ГАЗУ**

Кафедра філології та перекладу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту гуманітарної
підготовки та державного управління

_____ Д.І. Дзвінчук
(підпис) (ініціали, прізвище)
«__» _____ 2018 р

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СВІТ ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (НІМЕЦЬКА): ПОРІВНЯЛЬНА
ТИПОЛОГІЯ ГЕРМАНСЬКИХ МОВ**

(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність _____ 035 філологія _____
(шифр і назва спеціальності)
гуманітарної підготовки та державного управління

Інститут _____
(назва інституту)

Івано-Франківськ
2018 - 2019 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни «Світ другої іноземної мови (німецька): порівняльна типологія германських мов» розроблена для студентів за спеціальністю 035 Філологія.

Розробник:

к. філол. наук, доцент кафедри філології та перекладу Ріба-Гринишин О. М

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри філології та перекладу

Протокол від «__» _____ 20__ р. № _____

Завідувач кафедри д. філол. н., проф. О. В. Когут

_____ (О. В. Когут)

(підпис) (ініціали та прізвище)

Узгоджено:

Завідувач випускової кафедри, д. філол. н., проф. О. В. Когут

_____ (О. В. Когут)

(підпис) (ініціали та прізвище)

1. МЕТА ТА ЗАДАЧІ ДИСЦИПЛІНИ, ЇЇ МІСЦЕ І ЗНАЧЕННЯ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.

Мета курсу — систематизація та поглиблення знань про типологічну структуру німецької мови, які були отримані під час вивчення теоретичних курсів, надання теоретико-лінгвістичного обґрунтування методики викладання німецької мови.

Методичний аспект вивчення дисципліни пов'язаний з необхідністю оволодіти знаннями про типологію іноземної та рідної мов, що допомагає розв'язати деякі методичні проблеми, зокрема пов'язані з передбаченням викладачем мовних труднощів, які можуть виникнути в студента у процесі вивчення іноземної мови, а також труднощів з підбором та поясненням мовного матеріалу з урахуванням особливостей типологічної структури мови.

Завдання курсу "Світ другої іноземної мови (німецька): порівняльна типологія германських мов":

1. завершення теоретичної підготовки студентів, формування у них науково обґрунтованих уявлень про загальні та індивідуальні типологічні ознаки, властиві для іноземної мови, що вивчається, та рідної мови:

2. навчання студентів аналізу мовних об'єктів з типологічної перспективи та передбачення можливих помилок студентів.

Курс "Порівняльна типологія германських мов" складається з теоретичного та практичного компонентів, що дозволяє застосовувати отримані теоретичні знання у практиці аналізу конкретних мовних об'єктів, та є важливою складовою лінгвістичної компетенції бакалавра. Значний обсяг годин самостійної роботи спрямований на опрацювання студентом фахової літератури під час підготовки до практичних занять та виконання практичних завдань, що сприяє вдосконаленню навичок самостійної дослідницької діяльності.

2. ВИМОГИ ДО КОМПЕТЕНЦІЙ, ЗНАНЬ ТА УМІНЬ

Студент повинен знати:

- особливості становлення фонологічної, морфологічної лексичної та стилістичної системи німецької та української мов;
- типологічні показники дієслів, іменників та прикметників в порівнюваних мовах;
- відмінності стилістичної системи німецької та української мов;
- особливості запозичень порівнюваних мовах;
- типологічні характеристики різних типів речень в німецькій та українській мовах.

Студент повинен вміти:

- визначати особливості утворення та функціонування лексичних одиниць в порівнюваних мовах;
- застосовувати методи порівняльно-типологічного вивчення мов;
- визначати особливості синтаксичних систем германських мов.

3. СКЛАД І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Курс та семестр за робочим навчальним планом		IV, 7	Всього
Кількість кредитів ECTS			
Кількість семестрових модулів		1	1
Повний обсяг часу, год.			
В тому числі кількість аудиторних занять, год.		32	32
З них, год.	лекційних	16	16
	лабораторних	-	-
	Практичних (семінарських)	16	16
Види завдань та робіт (РГР, РПР, КР, КП)			
Обсяг часу на СРС, год.			
Індивідуальна робота, год.		-	-
Підсумкова форма контролю I – екзамен 3 - залік		3- залік	3- залік

3.1 РОЗПОДІЛ ЗА СЕМЕСТРАМИ ТА МОДУЛЯМИ

№	Найменування змістових модулів	Кількість годин (ауд. / СРС)		
		Лекції	Лабораторні заняття	Практичні заняття (семінарські заняття)
Семестровий модуль 1				
1	Порівняльна типологія германських мов	16	-	16
Всього:		16		16

СЕМЕСТРОВИЙ МОДУЛЬ 1**ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. (Порівняльна типологія германських мов)**

Лекція № 1

Контрастивна лексикологія. Семантичні явища у німецькій та українській мовах.

1. Контрастивна лексикологія. Семантичні категорії, характеристика слова у німецькій та українській мовах.
2. Полісемія та омонімія німецькій та українській мовах.
3. Паронімія та синонімія у німецькій та українській мовах.
4. Гіперо- та гіпонімія, антонімія у німецькій та українській мовах.

Лекція № 2

Зміна значення слова у німецькій та українській мовах.

1. Метафоричні та метонімічні перенесення значення слова у німецькій та українській мовах.
2. Розширення та звуження значення слова у німецькій та українській мовах.
3. Гіпербола та послаблення значення слова у німецькій та українській мовах.
4. Евфемістична зміна значення слова у німецькій та українській мовах.

Лекція № 3

Запозичення у німецькій та українській мовах.

1. Походження запозичень у німецькій та українській мовах.
2. Лексико-семантичні групи запозичень у німецькій та українській мовах.

3. Класифікація запозичень у німецькій та українській мовах.
4. Безеквівалентна лексика. Лексичні лакуни.

Лекція № 4

Порівняльна стилістика. Стилiстичні аспекти власних імен німецької та української мов.

1. Завдання та актуальні проблеми порівняльної стилістики.
2. Стилiстичні аспекти власних імен у німецькій та українській мовах.
3. Власні імена як частина фразеологічних виразів.
4. Експресивність онімізації. Деонімізація.

Лекція №5.

Стилiстичні аспекти маркованих лексичних одиниць німецької та української мов.

1. Стилiстичні аспекти хронологічного маркування лексики: архаїзми та неологізми.
2. Стилiстичні аспекти територіального маркування лексичних одиниць.
3. Стилiстичні аспекти соціального маркування лексики: арготизми та жаргонізми.
4. Стилiстичні можливості термінів.

Лекція №6.

Контрастивний стилістичний синтаксис німецької та української мов.

1. Типи та моделі речень як елементи стилю.
2. Різний обсяг речень у стилістичному аспекті.
3. Можливості поєднання слів, словосполучень або речень у стилістичному аспекті.
4. Складні речення у стилістичному аспекті.

Лекція № 7

Семантичні явища у інших германських мовах.

1. Семантичні категорії, характеристика слова у інших германських мовах.
2. Полісемія та омонімія.
3. Паронімія та синонімія.
4. Гіперо- та гіпонімія, антонімія.

Лекція № 8

Запозичення у англійській та українській мовах.

1. Походження запозичень у англійській та українській мовах.
2. Лексико-семантичні групи запозичень у англійській та українській мовах.
3. Класифікація запозичень у англійській та українській мовах.
4. Безеквівалентна лексика. Лексичні лакуни.

3.3 ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Обсяг годин	Модулі, змістові модулі, практичні заняття	Мета роботи
16	1 семестр Модуль 1 Змістовий модуль 1	
2	Практичне заняття №1. Контрастивна лексикологія. Семантичні явища у німецькій та українській мовах.	Навчити студентів розуміти та якісно засвоїти теоретичний матеріал лекційного курсу
2	Практичне заняття № 2. Зміна значення слова у німецькій та українській мовах.	Розглянути теоретичні аспекти метафори, метонімії, гіперболи...
2	Практичне заняття № 3. Запозичення у німецькій та українській мовах.	Навчити студентів пояснювати мовні явища запозичень.
2	Практичне заняття №4. Порівняльна стилістика. Стилiстичні аспекти власних імен німецької та української мов.	Навчити студентів вміти пояснити стилістичні мовні явища, характерні для української та німецької мови
2	Практичне заняття № 5. Стилiстичні аспекти маркованих	Розглянути основні стилістичні

	лексичних одиниць німецької та української мов.	аспекти маркованих лексичних одиниць, навчити розрізняти їх у тексті
2	Практичне заняття № 6 Контрастивний стилістичний синтаксис німецької та української мов.	Ознайомити студентів з основними типами та моделями речень
2	Практичне заняття № 7 Контрастивна лексикологія англійської мови	Ознайомити студентів з основними семантичними категоріями англійської мови
2	Практичне заняття № 8 Явище «запозичення» у англійській мові	Розглянути основні лексико-семантичні групи запозичень у англійській мові

3.4 САМОСТІЙНА РОБОТА

Зміст самостійної роботи	Література
Семестровий модуль 1	
1. Виконання завдань до лекцій та практичних занять	1,2, 3
2. Опрацювання відео та аудіо матеріалів	Додаткова література, Інтернет джерела

4. ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

4.1 РОЗПОДІЛ БАЛІВ (КРЕДИТІВ ECTS)

Семестровий модуль № 1		
Вид роботи	К-сть балів	К-сть Кредитів (3)
Контрольна робота	20	0,6
Накопичувальна частина дисципліни: виконання та захист домашніх робіт; виконання поточних завдань, виконання самотійної роботи	80	2,4

4.2 ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ

Для оцінки якості засвоєння дисципліни в РСО запроваджена 100 бальна шкала. Шкали оцінювання та визначення навчання наведені в наступній таблиці:

Національна	Університетська (в балах)	ECTS	Визначення ECTS	Рекомендована система оцінювання згідно із наказом МОНУ № 48 від 23.01.2004 р.
Відмінно	90-100	A	Відмінно - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100 (відмінно)
Добре	82-89	B	Дуже добре - вище середнього рівня з кількома помилками	75-89 (добре)
	75-81	C	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	
Задовільно	67-74	D	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю грубих помилок	60-74 (задовільно)
			Достатньо - виконання задовольняє мінімальні критерії	

	60-66	E		
Незадові льно	35-59	FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як отримати залік або складати екзамен	35-39 (незадовільно із можливістю повторного складання екзамену)
	0-34	F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота	0-34 (незадовільно із обов'язковим повторним вивченням модуля)

Рекомендована література

1. Лавриненко Г. Я. Вступ до порівняльної лексикології німецької та української мов / Г. Я. Лавриненко: Навч. посіб. — Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2009. — 176 с.
2. Левицкий А.З. Сравнительная типология английского, немецкого, русского и украинского языков / А.З. Левицкий, Л.Л. Славова. - Издательство: Освита України, 2009.— 355 с.
3. Тимченко С.П. Порівняльна стилістика німецької та української мов / С.П. Тимченко: Навчальний посібник. — Вінниця: Нова Книга, 2006.— 240 с.

Додаткова література

1. Анохина С. П., Кострова О. А. Сравнительная типология немецкого и русского языков: Учебное пособие / С. П. Анохина, О. А. Кострова. – Самара: изд-во СамГПУ, 2006. – 120 с.
2. Левицкий В. В. Основы сравнительной фонетики германских языков / Виктор Васильевич Левицкий. – Черновцы : Рута, 2003. – 125 с.
3. Мейе А. Основные особенности германской группы языков / А. Мейе ; [Пер. с фр.]. - Под ред., с предисл. и примеч. В. М. Жирмунского. – [Изд. 2-е стереотипное]. – М. : Едиториал УРСС, 2003. – 168 с.
4. Реформатский А. А. Из истории отечественной фонологии : Очерк. хрестоматия. – М. : Наука, 1970. – 528 с.
5. Софіщенко О.В. Навчально-методичні рекомендації з курсу "Порівняльна типологія німецької та української мов" (I частина). – Херсон: ХДУ, 2004. – 24 с.
6. Тоцька Н. І. Сучасна українська літературна мова: фонетика, орфоєпія, графіка, орфографія / Ніна Іванівна Тоцька. – К., 1981. – 183 с.
7. Трубецкой Н. С. Основы фонологии / Н. С. Трубецкой. – [2-е изд.]. – М. : Аспект Пресс, 2000. – 352 с.
8. Харитонова І.Я. Теоретична граматики німецької мови. Синтаксис. Київ: Вища школа, 1979. – 200 с.
9. Ярцева В.Н. Контрастивна граматики. М.: Наука, 1981. – 221 с.
10. Ярцева В. Н. Лингвистический энциклопедический словарь / В. Н. Ярцева. – М.: Советская энциклопедия, 1990. – 660 с.
11. Erben J. Deutsche Grammatik. Frankfurt/ M.: Klett Verlag, 1983. – 320 S.
12. Fleischer W. Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache. – Tübingen: Klett Verlag, 1992. – 157 S.
13. Jung W. Grammatik der deutschen Gegenwartssprache. – Leipzig, 1980. – 3000 S.
14. Lexikon sprachwissenschaftlicher Termini / [hrsg. von R. Conrad]. – 1 Aufl. – Leipzig: VEB Bibliographisches Institut. – 1985. – 281 S.

INTERNET-ресурсы:

1. BABEL-System HPSG, Lehrstuhl für Computerlinguistik der Humboldt-Universität Berlin <http://www.compling.hu-berlin.de/~stefan/Babel/> oder: <http://www.dfki.de/~stefan/Babel>.
2. Internet-Quellen zu den Sprach- und Literaturwissenschaften. – <http://www.uni-mannheim.de/users/bibsplit/lit-rech.html>.
3. Deutsches Wörterbuch von Jacob und Wilhelm Grimm, Arbeitsstelle Göttingen <http://Grimm.ADW-Goettingen.gwdg.de/>.
4. Gesellschaft für angewandte Linguistik (GAL) <http://www.uni-wuppertal.de/FB4/gal>.
5. Institut für deutsche Sprache (IdS). – <http://www.ids-mannheim.de>.